

พะยอม

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Shorea roxburghii* G. Don

ชื่อพื้นเมือง พะยอม (นครราชสีมา); กะยอม (เชียงใหม่); ขะยอม (ลาว); ขะยอมดง, พะยอมดง (ภาคเหนือ); แคน (เลย); เชียง, เชียว (กะเหรี่ยง – เชียงใหม่); พะยอม, สุกรม (ภาคกลาง); พะยอมทอง (ปราจีนบุรี, สุราษฎร์ธานี); ยางหยวก (น่าน)

ชื่อวงศ์ DIPTEROCARPACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ต้น พะยอมเป็นไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง 15 – 30 เมตร ผลัดใบ ลำต้นเปลาตรง เรือนยอดเป็นพุ่มกลมหรือรูปไข่ เปลือกนอกหนาสีน้ำตาลหรือเทา แตกเป็นร่องตามยาวของลำต้น และเป็นสะเก็ดหนา

ใบ ใบเดี่ยวเรียงสลับ ใบรูปขอบขนาน โคนมนปลายมนหรือหยักเป็นติ่งสั้น ๆ เนื้อใบค่อนข้างหนา เกลี้ยงเป็นมัน ขอบใบมักเป็นคลื่น ใบอ่อนสีเขียวอ่อนสดใส ใบแก่สีเหลืองก่อนหลุดร่วง ก้านใบยาว มีขนสั้น ๆ สีน้ำตาล

ดอก ดอกช่อตามปลายกิ่ง กลีบดอกสีขาวหรือขาวแกมเหลืองอ่อน กลิ่นหอม ออกดอกเดือนธันวาคม – กุมภาพันธ์

ผล ผลรูปกระสวย อยู่ใต้กระพุ่มโคนปีก มีปีกยาว 3 ปีก ปลายมนกลม ปีกสั้นมี 2 ปีก ผลแก่สีน้ำตาลแดง เวลาแก่หลุดร่วงแล้วหมุนด้วยปีกไปไกล ออกผลเดือนมีนาคม – เมษายน

แหล่งที่พบ ป่าเต็งรัง

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ชอบแสงแดดจัด ขึ้นได้ดีในดินแทบทุกชนิด

ฤดูกาลใช้ประโยชน์ ฤดูหนาวต่อฤดูร้อน

ส่วนที่ใช้เป็นอาหาร ดอกอ่อน ลวกเป็นผักจิ้มน้ำพริก หรือนำมาแกงส้ม ต้มจัด ผัดน้ำมันหอย ผัดกับไข่ หรือชุบไข่ทอด

รส มัน

การขยายพันธุ์ เพาะเมล็ด